

Aan de leden van de gemeenteraad.

Raadsinformatiebrief 8

Helmond, 6 februari 2018
Onderwerp: Update GenX

Zaaknummer:
Uw kenmerk:

Telefoon.:
Uw brief d.d.:

Geachte leden van de gemeenteraad,

Naar aanleiding van diverse vragen die gesteld zijn door de fracties van D66 en GroenLinks informeren wij u graag over de stand van zaken in het GenX dossier. Wij delen uiteraard de bezorgdheid en doen er alles aan om zo snel mogelijk helderheid te krijgen over de effecten van GenX in het milieu. Er is een aantal belangrijke stappen gezet om aanvullend onderzoek op te starten en inmiddels hebben wij belangrijke afspraken gemaakt met samenwerkende partijen over de taak- en rolverdeling in het vervolgproces.

Onderzoeksplicht Custom Powders

Wij hebben als bevoegd gezag Custom Powders formeel een onderzoeksplicht opgelegd, door middel van een zogenoemd maatwerkvoorschrift als voorlopige maatregel. Het bedrijf moet binnen twee maanden een onderzoek (laten) verrichten naar de bronnen van emissies van GenX-stof in het milieu. Bovendien moet het bedrijf de mogelijkheden aantonen om die emissies terug te brengen of tot een minimum te beperken. De resultaten van het onderzoek moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan ons als bevoegd gezag. Tot die tijd mag Custom Powders in elk geval niet werken met de GenX-stof.

Onze inzet is erop gericht om door maatregelen aan de bron en via intensieve monitoring gezondheidsrisico's voor omwonenden en risico's voor het milieu te voorkomen. Wij willen hierbij benadrukken dat Custom Powders in de gesprekken met ons aangeeft volledig te willen meewerken aan alle onderzoeken en bereid is maatregelen te nemen voor zover deze mogelijk zijn (op basis van de Best Beschikbare Technieken). Wij waarderen deze opstelling van het bedrijf.

Inspectie Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)

Daarnaast hebben wij met Custom Powders gesproken over de risico's van het werken met GenX voor de andere productieprocessen binnen het bedrijf, waaronder die voor klanten die werkzaam zijn in de voedingsmiddelenindustrie. Wij maken ons evenals de fractie van GroenLinks zorgen over de mogelijkheid dat GenX ook in andere producten van Custom Powders voorkomt.

Hoewel het bedrijf tegenover ons heeft verklaard dat er geen risico's zijn voor de andere productieprocessen vanwege de strikte scheiding met die van het productieproces met GenX, hebben wij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) gevraagd dit te inspecteren. Overigens heeft het bedrijf ook zelf hierover contact gelegd met de NVWA. De NVWA heeft inmiddels een eerste inspectiebezoek gebracht aan Custom Powders. Zodra de resultaten van de inspectie van de NVWA bij ons bekend zijn, zullen wij u hierover nader informeren.

Verspreiding via de lucht

De onderzoeksresultaten waarover wij u eerder hebben geïnformeerd, laten zien dat er sprake is van de verspreiding van GenX in de bredere omgeving van de bron (Custom Powders). Wij achten het zeer waarschijnlijk dat sprake is geweest van verspreiding van GenX via de lucht. Wij hebben daarom begin

januari naar aanleiding van de meetresultaten van het waterschap Aa en Maas door de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) een verspreidingsberekening van GenX via de lucht laten maken. Op verzoek van de gemeente Helmond, samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, heeft het RIVM deze berekening gecheckt.

Door het RIVM is een berekening uitgevoerd van de zogenoemde chronische inhalatieblootstellingslimiet voor GenX. Deze landelijke norm bedraagt 73 nanogram per kubieke meter. Het RIVM heeft bevestigd dat ter hoogte van de nabijgelegen woningen de veilige grenswaarde voor GenX in de lucht niet overschreden wordt op het moment dat Custom Powders met GenX werkt.

Mocht het bedrijf in de toekomst weer met GenX willen en mogen werken, dan zullen wij rondom het bedrijf en op andere plaatsen in Helmond metingen laten doen naar de aanwezigheid van GenX in de lucht. De volksgezondheid van onze inwoners staat immers voorop.

Meer uitgebreid onderzoek nodig

Om de wijze waarop GenX zich kan verspreiden en de gevolgen daarvan te kunnen vaststellen, is verder onderzoek noodzakelijk. Dit wordt door ons gedaan in nauwe samenwerking met de ODZOB en het RIVM, waterschap Aa en Maas, Rijkswaterstaat, ministerie Infrastructuur en Waterstaat.

Inmiddels is gestart om de historie van het gebruik en de verspreiding van GenX in Helmond in kaart te brengen. Daarbij wordt rekening gehouden met alle mogelijke verspreiding van de stof, via water, lucht en in de bodem. Uit het vooronderzoek, dat we binnen enkele maanden afronden, blijkt welk veldonderzoek er nodig is. Dit veldonderzoek is tijdrovend en kan meer dan een jaar in beslag nemen. Het gaat namelijk om zeer specialistisch onderzoek en er worden zeer kleine hoeveelheden gemeten. Daarnaast is zorgvuldige afstemming van de meetresultaten met onderzoekers op andere locaties in Nederland en het RIVM belangrijk. Het resultaat van het onderzoek geeft aan of er risico's zijn met de aanwezigheid van GenX in het milieu in Helmond.

Landelijk onderzoek

In opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wordt landelijk onderzoek uitgevoerd naar de bronnen van GenX-stoffen en de verspreiding in het milieu. Het belangrijkste doel hiervan is het beschermen van het drinkwater in Nederland. Dit wordt op sommige plekken gewonnen uit oppervlaktewater. Behalve onderzoek naar het oppervlaktewater en de drinkwaterbronnen wordt onderzocht hoe GenX neerslaat op en in de bodem. Het RIVM fungeert voor gemeente Helmond als vraagbaak bij het onderzoek naar GenX. Het onderzoek naar GenX is namelijk erg ingewikkeld doordat er nog relatief weinig bekend is over het gedrag van deze stof in het milieu en omdat er zeer lage concentraties gemeten moeten worden.

Gezondheid

Voor de gemeente Helmond is de bescherming van de gezondheid van onze inwoners het allerbelangrijkste. In het vervolgonderzoek wat wij uitvoeren wordt het in kaart brengen van de gezondheidsrisico's natuurlijk meegenomen. Het RIVM en de GGD zijn op dit moment bezig met een kennisprogramma rondom de gezondheidsrisico's van GenX. Zij nemen hierin de rol van vraagbaak voor lokale overheden. Zoals in de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat aan de Tweede Kamer (16 januari 2018) is aangegeven heeft zij het RIVM gevraagd een overzicht te maken van mogelijke Europese risicobeheersmaatregelen voor GenX. Dit is een stap die ertoe kan leiden dat GenX wordt aangemerkt als Zeer Zorgwekkende Stof (ZZS) op grond van de REACH-verordening.

Intensieve samenwerking

Onderzoeken naar de risico's van GenX voor het milieu en de volksgezondheid vragen zorgvuldigheid en afstemming met specialisten in Nederland. We werken met vele partners samen, Brabantbreed en op nationaal niveau. Op de schaal van Noord-Brabant is een hoogwaardig expertiseteam GenX opgericht met onder meer milieuspecialisten van omgevingsdiensten, waterschappen, gemeenten en Rijkswaterstaat om de samenwerking optimaal te laten verlopen. Dit team staat in nauwe verbinding met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en met het RIVM.

Als gemeente Helmond hebben wij op lokaal niveau uiteraard de regie op het uitvoeren van onderzoek en het nemen van gepaste maatregelen richting Custom Powders. Hierbij werken wij nauw samen met de bovenlokale autoriteiten, zoals het ministerie, RIVM, NWWA en de waterschappen. Er zijn goede afspraken gemaakt over de manier waarop we opschalen als de omstandigheden daarom vragen.

Wij blijven u actief op de hoogte houden van de ontwikkelingen rondom dit ingewikkelde dossier.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Helmond
de burgemeester de secretaris

Two handwritten signatures in black ink. The signature on the left is the Mayor's, and the signature on the right is the Secretary's.